

Doelgericht werken aan taal

Op basisschool Het Spectrum in Hoorn wordt in alle groepen ingezet op doelgericht werken aan taal. Aanleiding hiervoor is de constatering dat er hard gewerkt wordt aan betekenisvol aanbod, maar dat de opbrengsten achterblijven bij de verwachtingen.

Sterk punt bij het Spectrum is dat er niet vanuit slechts één invalshoek naar kansen voor verbetering wordt gekeken, maar dat er vanuit verschillende invalshoeken wordt gezocht naar punten ter versterking van de opbrengsten op het gebied van taal. Welke inhoud kiezen we? Welke doelen horen daarbij? Welke activiteiten in het thema zijn daarin betekenisvol voor de kinderen? Hoe kunnen we de leeromgeving betrekken? Welke leerkrachtvaardigheden in de organisatie van ons aanbod en op het gebied van de didactiek zijn er nodig? Voor het welslagen van dit onderdeel van de schoolontwikkeling was het van belang dat er met concrete vragen van de leerkrachten werd gewerkt.

In de onderbouw heeft de taalcoördinator het voortouw genomen om vragen van collega's te inventariseren. Dat resulteerde in het opfrissen van

de woordenschatdidactiek door de taalcoördinator.

In alle groepen hangen nu woordenlijsten bij het thema. Deze hebben een signaalfunctie voor de leerkracht. En het werkt. Doordat de lijst er hangt is de leerkracht zich continu bewust van haar rol in bijvoorbeeld de consoliderende fase. Ze gebruikt doelbewust de nieuwe woorden in diverse contexten die de activiteiten in het thema bieden. Ook het werken met de verteltafel is weer goed in de steigers gezet. Voor ieder is nu duidelijk wat er van de leerkracht wordt gevraagd bij het begeleiden van het spel aan de verteltafel. Kinderen zijn betrokken en tonen initiatieven om het decor op te bouwen.

Tijdens een studiedag is aan bod gekomen hoe de leerkracht de woordenschat kan controleren. Afspraken en werkwijzen worden regelmatig herhaald omdat er door zwangerschappen veel mensen zijn vervangen. Kinderen worden taalvaardiger doordat de leerkrachten stiller durven zijn. Met elkaar is nagedacht over gesprekken met kinderen. Daarbij ging het niet alleen over open vragen stellen, maar ook over luisterresponsen geven en kinderen in gesprekken op elkaar richten.

In de bovenbouw wordt gewerkt met een spellingmethode en een methode voor begrijpend lezen. Toch staat ook daar taal op de agenda. OGO biedt de hele dag kansen voor taalbeschouwing. Maar om dat ook daadwerkelijk zo te kunnen ervaren en het gevoel van "Doe ik wel voldoende?" positief te beantwoorden, was er behoefte aan grip op het aanbod. Of eigenlijk: antwoord vinden op

de vraag: wat is taalbeschouwing precies en wat moeten kinderen kunnen? In een studiedag die werd verzorgd door de onderwijsbegeleidingsdienst is het team aan de slag gegaan om te leren voorzien wat er aan bod moet komen. Vervolgens is nagedacht hoe dat in betekenisvolle activiteiten in het thema wordt ingepast. Om ook kinderen bewust te maken van wat zij oefenen worden doelen zichtbaar gemaakt op posters die per thema worden opgehangen. Na iedere dag of dagdeel wordt hierop gereflecteerd. Wat het oplevert is dat kinderen zich actiever opstellen en gaan herkennen wat ze aan het oefenen zijn. Bovendien biedt het de leerkracht kansen om kinderen de transfer te laten maken: dat waar we het over hebben gehad in het gesprek, of tijdens het schrijven van een tekst, kun je ook nu weer gebruiken... Houvast helpt hier dus de leerkracht en de kinderen.

Het management van de school is op de hoogte van de ontwikkelingen door deelnemer te zijn aan bijeenkomsten. Daarnaast is er een werkgroep 'Schoolontwikkeling' waarin afgevaardigden van bouwen verslag doen van ervaringen en vragen die er zijn onder de collega's. Zo kan worden bekeken hoe de organisatie van bijeenkomsten en vergaderingen of consultaties kan bijdragen aan verdieping en borging van de gemaakte afspraken.

Complimenten dus voor ontwikkeling in samenhang en borging door alle lagen van de school!

